

ACTEA “Automated ChatGPT Thai-English Translation Assessor” :

Active AI Assessment for Translation Performance

แอกที : ระบบอัจฉริยะเชิงรุกเพื่อประเมินสมรรถนะการแปลไทย-อังกฤษแบบแอกทีฟ

ประเภทผลงาน

ประเภทการนำไปใช้ประโยชน์

(✓) สายวิชาการ

นวัตกรรมการเรียนการสอน, active learning, technology enhanced learning

ชื่อเจ้าของผลงาน สุทธิพงษ์ เพิ่มพูล ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หน่วยงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

1. บทคัดย่อ (ผู้เขียนขอใช้เนื้อหาบทคัดย่อและบทนำเนื้อหาเดียวกันเพื่อประหยัดเนื้อที่)

2. บทนำ

การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องยากส่วนหนึ่งอาจเพราะคนทั่วไปมักมองว่าภาษาเป็นเรื่องที่จับต้อง กะเกณฑ์ หรือวัดผล ประเมินผลเชิงประจักษ์ได้ยาก ดังนั้น นักภาษาศาสตร์ ผู้สอนภาษา นักวิจัยและนักวิชาการภาษา ตลอดจนนักแปลจึงพยายาม อย่างยิ่งยวดในการสร้างเครื่องมือสอนและตัวช่วยในการพัฒนาทักษะภาษา เพื่อประเมินผล นำเสนอ เปรียบเทียบ หรือสอน ภาษาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ตัวอย่างนักคิดและผู้สร้างนวัตกรรมทางภาษาในวงการภาษาศาสตร์และการแปลในไทย เช่น ศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ เทียงบุรณธรรม ผู้แต่งพจนานุกรมอังกฤษ-ไทยหลายฉบับและผู้พัฒนาเครื่องมือแปลอิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ช่วยแปลของไทยในยุคแรก (ฉบับแรกปี 2528) ศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ อรุณมานะกุล ผู้สร้างคลังข้อมูลภาษาไทย (Thai Corpus) และคลังข้อมูลคู่ภาษา (2540) และล่าสุด รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพล อารังรัตนฤทธิ์ ผู้พัฒนาโมเดล ภาษาไทยขนาดใหญ่ Large Language Models (LLM) ของไทย นักภาษาศาสตร์คอมพิวเตอร์เหล่านี้ปูรากฐานการ ประมวลผลและนำเสนอข้อมูลภาษาเพื่อต่อยอดพัฒนานวัตกรรมทางภาษาในรูปแบบต่าง ๆ (2560) เป็นต้น

ปัจจุบัน การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence tools หรือ AI tools) ในการแปลภาษาอังกฤษ และไทยให้แปลได้ถูกต้อง (accurate) ชัดเจน (clear) และเป็นธรรมชาติ (natural) ตามหลักการ ACN ช่วยให้ผู้ใช้แปล ประหยัดเวลาแปลและทำงานแปลให้มีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะภาษาของผู้แปลได้รอบด้าน ทำให้ผู้เรียนสามารถ พึ่งพาตนเองได้ เป็นผู้เรียนเชิงรุก และอยากเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด เมื่อเครื่องมือ AI และฐานข้อมูลทางภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่นักวิชาการภาษารับรอง ทำงานร่วมกัน ได้รับการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประมวลผลและ นำเสนอข้อมูลทางภาษา ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณจึงชัดเจน เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่นเดียวกัน เมื่อนักแปลและนักวิชาการ เล็งเห็นประโยชน์ของเครื่องมือทางภาษาที่หลากหลายและประดิษฐ์นวัตกรรมทางการแปลขึ้น ผู้เรียนภาษาและนักแปลจะ สามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือในการพัฒนาตนเองได้อย่างสูงสุด

ในฐานะนักภาษาศาสตร์ นักแปล และนักวิจัยภาษารุ่นเยาว์ นอกเหนือจากผลงานวิจัยด้านภาษาที่เผยแพร่ในวารสาร ระดับนานาชาตินับตั้งแต่ปี 2560 ในปี 2566 ผู้เขียนได้พัฒนาสื่อการสอนและโมเดล “Betsy’s Translation Taxonomy (2023)” ปรากฏในผลงานชื่อ การทบทวนและตีความใหม่เรื่องวิธีสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปลในฐานะเครื่องมือเรียนรู้ ภาษา (Guided Translation Teaching Approach: Revisiting the Grammar-Translation Method as a Language Learning Tool) ซึ่งได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ในงาน UBU Share & Learn 2023 ฯ ในปี 2567 ข้าพเจ้าได้ต่อยอด ผลงานเดิมและสร้างกระบวนการทัศน์ “Betsy’s AI Assisted Translation Processes (2024)” ปรากฏใน ผลงานชื่อ การใช้ เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในการแปล วิเคราะห์ ประเมินและปรับปรุงบทแปลในการแปลภาษาอังกฤษและไทย (The use of artificial intelligence tools in English and Thai translation: analysis, evaluation, development and innovation) ซึ่งได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในงาน Share & Learn 2024 ล่าสุด ในปี 2568 ข้าพเจ้ารังสรรค์ผลงานนวัตกรรม “Betsy’s Chatbot Assisted Translation Processes (2025)” ปรากฏใน ผลงานชื่อ เอตทัคคจักรกลสนทนา : เพื่อนรู้ใจ ยุคดิจิทัลในการฝึกภาษาด้วยตนเองอย่างยั่งยืน (Chatbots for Change : Sustainable Language Mastery in the Digital Age for Autonomous Learning) และได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในงาน Share & Learn 2024

ในปี 2569 นี้ ข้าพเจ้าสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขั้นสูง คิดค้น ACTEA “Automated ChatGPT Thai-English Translation Assessor” : Active AI Assessment for Translation Performance แอกที : ระบบอัจฉริยะเชิงรุกเพื่อประเมินสมรรถนะการแปลไทย-อังกฤษแบบแอกทีฟ ขึ้น เพื่อให้นักศึกษาวิชาแปลทุกระดับ

ใช้ และหวังจะเผยแพร่โปรแกรมพื้นฐานต้นแบบนี้ให้กว้างขวางในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ระบบประเมินสมรรถนะการแปล ACTEA นี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรสายวิชาการในสาขาวิชาอื่น ๆ นำไปพัฒนางาน หรือการประเมินให้คะแนนผู้เรียน ทั้งในขณะทำแบบฝึกหัด ทำการบ้าน หรือในการสอบได้ตามสมควร วัตถุประสงค์หลักของผลงานพัฒนาเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ที่มีความท้าทายในครั้งนี้คือ เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลงานแปล และความสามารถของผู้เรียนแปลไทย จากมุมมองของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลร่วมกับเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์จักรกลสนทนา ออกแบบระบบประเมินบทแปลเชิงประจักษ์ ให้ผู้เรียนสามารถเห็นจุดผิดพลาดทางภาษาของตนทันที และทราบแนวทางการแก้ไข ตลอดจนสามารถใช้เครื่องมือที่เป็นมิตรกับผู้ใช้งานได้โดยง่าย นวัตกรรม ACTEA นี้ มีกระบวนการพัฒนางานเริ่มจากการออกแบบและพัฒนางาน และทดสอบระบบโดยผู้เรียนแปล เพื่อให้เครื่องมือสามารถทำงานได้สอดคล้องกับปัญหาการแปล และข้อผิดพลาดทางภาษาของผู้เรียนอย่างครบถ้วน รอบด้าน มีการประเมินผลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ผู้สอนนำไปปรับปรุง กระบวนการสอนและประเมินให้คะแนนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แม้จะเป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน แต่พัฒนาการของ ACTEA เติบโตและปรับเปลี่ยนตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ กล่าวคือ แนวทางการสอนแปลภาษาอังกฤษและไทยในปัจจุบันมีการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์มากขึ้น แต่มักเป็นในรูปแบบการแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักเครื่องมือประเภทต่าง ๆ แนะนำวิธีใช้ หรือแสดงให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย จุดบกพร่อง หรือพัฒนาการของเครื่องมือที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ แต่ในการแปลในชีวิตจริง ที่ไม่ใช่การทดสอบแปลหรือการเรียนแปลในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม เครื่องมือเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งยวด กระทั่งนักแปลมืออาชีพยังต้องพึ่งพาและเรียนรู้จากเครื่องมือที่มีเพิ่มมากขึ้น และปรับเปลี่ยน พัฒนาขีดความสามารถไปพร้อมกับมนุษย์ไปทุกวัน อย่างไรก็ตาม หากปราศจากเครื่องมือการประเมินที่เป็นระบบ ให้คะแนนความสามารถของผู้เรียนได้ชัดเจน มีคำอธิบายกระชับ และแนะนำวิธีการแก้ไขบทแปล ผู้เรียนแปลจะต้องให้ผู้สอนหรือผู้ที่มีความรู้มากกว่าประเมินบทแปลตลอดเวลา การมีระบบประเมินผลและให้คะแนนการแปลที่ดีจะกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกแปลและพัฒนาภาษาทั้งในรูปแบบเป็นทางการในชั้นเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกใช้ ฝึกแปล และเกิดความกระหายใคร่รู้ สนใจแปลและพัฒนาทักษะภาษาอยู่เป็นนิจ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสำนักแปลมืออาชีพที่ประสบความสำเร็จและก้าวหน้าทั่วโลก รู้จักใช้เทคโนโลยีช่วยทำงาน

ด้วยเหตุนี้ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568 และภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2569 คณะผู้สอนแปลจึงร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวบรวมข้อมูล จัดเก็บและจัดทำข้อมูลแบบคลังภาษาขนาดใหญ่ (LLM) เฉพาะสำหรับผู้เรียนรายบุคคล ประมวลข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา และรายงานพัฒนาการทางภาษาเฉพาะบุคคลเพื่อการพัฒนาทักษะภาษาอย่างยั่งยืนและเป็นระบบ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองได้ตลอดชีวิตและกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์แบบบูรณาการขั้นสูง ตรวจสอบและพัฒนาบทแปลของตนได้เชิงประจักษ์ ตอบสนองการประกันคุณภาพ AUN-QA ที่เน้นจัดการเรียนรู้แบบ OBE

เบื้องต้น การที่ผู้สอนให้ผู้เรียนจินตนาการตนเองเป็นผู้ประเมินบทแปลโดยมีเครื่องมือ chatbot เป็นผู้ช่วย ภายใต้การดูแลแบบแบบมิตรอาจารย์ ช่วยสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมและทำให้เกิดการโต้ตอบ ได้เถียง และวิพากษ์วิจารณ์อย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ และเกิดการคิดวิเคราะห์ระดับสูง ในชั้นการตรวจ ประเมิน และให้คะแนนการแปล เมื่อผู้เรียนให้คะแนนการแปลตนเอง ให้เพื่อนให้คะแนน ได้การประเมินคะแนนจากผู้สอน และในท้ายที่สุด นำบทแปลใส่เครื่องมือ ACTEA ผู้เรียนจะทราบตำแหน่งแห่งที่ความสามารถในการแปลของตนเองในแต่ละคำ แต่ละประโยค โดยไร้ข้อกังขา ด้วยการประเมินคะแนนแบบองค์รวมทั้งองค์ภาพพ ประจักษ์แจ้งถึงความยุติธรรมและมาตรฐานทางภาษาในระดับสากล ทั้งยังทำให้ผู้เรียนคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตอันใกล้ เครื่องมือช่วยแปลจะพัฒนาไปในทิศทางใดได้บ้าง สามารถช่วยผู้แปลได้มากเพียงไร และยังมีขีดจำกัดหรือต้องการการพัฒนาในรูปแบบไหน เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้แปลรับมือกับการแปลได้ด้วยคามมั่นใจ ทราบแนวทางการปฏิบัติงานของนักแปลและล่ามมืออาชีพที่รู้รอบ ใช้เครื่องมือช่วยแปลได้อย่างมีจรรยาบรรณ เป็นนักแปลที่ดีพร้อมได้แข่งขันกับตลาดแรงงานการแปลในอนาคตอันใกล้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดังกล่าวนี้ยังสอดคล้องกับเป้าหมาย SDG ที่ 4 (quality education) ประเด็นที่ 4.5) การส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนผู้ที่มีทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน และการเป็นผู้ประกอบการ และ 4.4) การรับรู้ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นหมายเหตุที่ 9 (industry, innovation and infrastructure) ประเด็น 9.a) การวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ของประเทศให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม อีกด้วย

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อพัฒนาระบบประเมินสมรรถนะการแปลไทย-อังกฤษที่เชื่อถือได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการแปลและภาษาศาสตร์ บนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

3.2 เพื่อให้ผู้แปลใช้ระบบ ACTEA ได้ง่าย ต่อเนื่อง และร่วมพัฒนาระบบเพื่อให้มีเสถียรภาพ สามารถประมวลผลได้ดียิ่งขึ้น และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมทางการแปลและภาษาในรูปแบบอื่น ๆ

3.3 เพื่อประยุกต์ใช้ระบบ ACTEA และปรับปรุงซอฟต์แวร์ร่วมกับกลุ่มสาขาวิชาชีพเพื่อให้ ACTEA สามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการในอนาคต

อนึ่ง แนวทางการใช้วัตกรรมการเรียนการสอนในครั้งนี้ ตอบรับนโยบายของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีโดยตรง ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ให้ผู้สอนรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) โดยระบุระดับการใช้ AI (ปัญญาประดิษฐ์) ในการเรียนการสอนของรายวิชา (ข้อ 4) ซึ่งการพัฒนาระบบ ACTEA ในครั้งนี้ จัดเป็น “การใช้ AI ในระดับสูง (เช่น สร้าง Custom Chat Bot ช่วยตอบคำถามนักศึกษา สร้างแบบจำลองสถานการณ์ สร้าง Personalized Learning สร้างโครงงานทางด้าน AI)”

4. วิธีการ/เครื่องมือ

เมื่อผู้สอนแปลวิเคราะห์ปัญหา รวบรวมข้อมูล จัดเก็บและจัดทำข้อมูลแบบคลังภาษาขนาดใหญ่เฉพาะสำหรับผู้เรียนรายบุคคล ประมวลผลข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา และรายงานพัฒนาการทางภาษาเฉพาะบุคคลเพื่อการพัฒนาทักษะภาษาอย่างยั่งยืนและเป็นระบบ ตามกระบวนการ โมเดล และนวัตกรรม Betsy จากปี 2566-2568 เรียบร้อยแล้ว การพัฒนา ACTEA แบบสามมิติจึงเกิดขึ้น (มิติที่หนึ่ง คือ ผู้เรียน มิติสองผู้สอน มิติสามเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์)

ตามรูปคำ ชื่อ ACTEA หรือ Automated ChatGPT Thai-English Translation Assessor หรือ แอคที เป็นระบบอัจฉริยะเชิงรุกที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินสมรรถนะการแปลไทย-อังกฤษแบบเอกทิว ผู้เขียนสร้างระบบตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1. ขั้นตอนานวัตกรรมต้นแบบ

4.1.1. ผู้สอนและนักศึกษาวิชาแปลป้อนข้อมูลคู่ภาษา (parallel corpus) อันประกอบไปด้วยต้นฉบับภาษาไทยและบทแปลภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาแปลให้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์เก็บไว้ในฐานข้อมูลจำนวนหนึ่ง (ไม่บังคับแต่ผู้สอนอธิบายและแนะนำให้ผู้เรียนที่สนใจเรื่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการแปลทดลองทำตามและช่วยพัฒนา ACTEA)

4.1.2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เงื่อนไขการให้คะแนน การพิจารณาน้ำหนักความเหมาะสมทางภาษา ประเด็นต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และการสนทนากับเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ ChatGPT เพื่อให้ได้ค่าคะแนนที่เหมาะสม ด้วยเกณฑ์ทางอักขรวิธี วลีวิพากษ์ วากยสัมพันธ์ และฉันทลักษณ์ เป็นต้น

4.1.3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันออกแบบรูปแบบการประมวลผลและการนำเสนอผลคะแนนบทแปลที่เข้าใจง่ายและจะช่วยพัฒนาทักษะภาษาของผู้ใช้ ACTEA อย่างต่อเนื่อง

4.2. ขั้นตอนตรวจสอบและปรับปรุงนวัตกรรม

4.2.1. ผู้สอนและผู้เรียนทดลองป้อนข้อมูลคู่ภาษาเพื่อศึกษาวิธีการให้คะแนนและค่าความเที่ยงตรง เหมาะสมของคะแนนที่ผู้สอน และ ACTEA ให้

4.2.2. หากมีการให้คะแนนในประเด็นใดสูงเกินไป หรือต่ำเกินไป ไม่สอดคล้องกับคะแนนที่ผู้เรียนหรือผู้ใช้ ACTEA ควรได้รับตามความเห็นของผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา หรือนักภาษาศาสตร์ (มีการขอความเห็นเพิ่มเติมจากผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก) ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันกำหนดค่าคะแนนใหม่

4.2.3. ในกรณีที่การแสดงผลซับซ้อนเกินไป ซ้ำซ้อน หรือมีประเด็นใดไม่จำเป็น ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันปรับการแสดงผลคะแนนและคำอธิบายโดยคร่าวของ ACTEA

4.3. ขั้นตอนทดลองใช้จริง

4.3.1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแปลงานตามแบบฝึกหัด การทดสอบ และกิจกรรมในชั้นเรียนตามปกติ

4.3.2. ผู้สอนให้คะแนนผู้เรียนโดยการตรวจแบบดั้งเดิม ตามวิธีการเดิมโดยมนุษย์ 100% ตามหลักการ ทฤษฎี และวิธีการวัด ประเมินผลบทแปล เน้นความถูกต้องทั้งในระดับอนุภาคและมหภาค ให้การตรวจงานมีความคงที่และคาดการณ์ได้

- 4.3.3. ผู้สอนและผู้เรียนลองนำบทแปลใส่ ACTEA ให้ประเมินผลคะแนนตามเกณฑ์ที่ผ่านการตกลงกัน
- 4.3.4. เปรียบเทียบค่าความเที่ยงตรงและสอดคล้องของคะแนนที่ผู้สอนที่เป็นมนุษย์ และ ACTEA ให้ เพื่อให้เห็นค่าความเบี่ยงเบนหรือไม่สอดคล้องโดยคร่าว
- 4.3.5. หากการให้คะแนนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน หรือพอรับได้ ให้ถือว่า ACTEA ทำงานได้ประสบความสำเร็จ
- 4.3.6. ในกรณีที่ค่าคะแนนที่ผู้สอนและ ACTEA ให้ ต่างกันเกิน 0.25 คะแนน จะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สอบถามกันระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และ ChatGPT เพื่อปรับปรุงแนวคิด วิธีการ และการให้ค่าคะแนนให้แม่นยำ เที่ยงตรง เป็นไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น

4. ขั้นสร้างประสบการณ์การใช้และการเผยแพร่

- 4.4.1. ผู้สอนและผู้เรียนพูดคุยแลกเปลี่ยน บอกเล่าประสบการณ์การใช้ ACTEA เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือในอนาคต ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือตัวช่วยด้วยวิธีการเรียนรู้ตาม Fink's Taxonomy of Significant Learning
- 4.4.2. ผู้สอนนำเสนอ ACTEA ต่อครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ศึกษานิเทศก์ และนักเรียนโรงเรียนมัธยม เพื่อเผยแพร่ ACTEA และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญทุกภาคส่วน ตามกระบวนการออกแบบหลักสูตรและหลัก PDCA
- 4.4.3. ผู้เขียนร่างวิจัยและบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่การพัฒนา ACTEA และประสบการณ์การใช้สู่วงวิชาการ ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และการแปล เพื่อสร้างข้อถกเถียงและประเด็นแลกเปลี่ยนทางวิชาการในระดับนานาชาติ

ในอนาคต ผู้เขียนต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเมอร์ และผู้สร้าง application ในโทรศัพท์สมาร์ตโฟนร่วมกันพัฒนานวัตกรรมนี้เพื่อใช้ในการศึกษาและใช้เชิงพาณิชย์ต่อไป

5. ผลการดำเนินงาน

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปล ACTEA มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาแปลในภาคการศึกษาที่ 2/2568 และ 1/2569 ในครั้งนี้ เป็นทั้งการสืบสาน ต่อยอด และพัฒนางานนวัตกรรมเดิมที่ข้าพเจ้าคิดค้นขึ้น ทั้ง Betsy's Translation Taxonomy (2023) Betsy's AI Assisted Translation Processes (2024) และ Betsy's Chatbot Assisted Translation Processes (2025) ซึ่งทุกโมเดลและเทคนิคได้รับรางวัลระดับสถาบันนับแต่ปี 2566 โดยแต่เดิมเป็นการตอบสนองนโยบายการใช้ AI ในการเรียนการสอนในระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับกลางค่อนข้างสูง นวัตกรรม ACTEA ในปี 2569 นี้จึงใช้ปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูงเพื่อทดลองสร้างระบบให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ACTEA สามารถวิเคราะห์ข้อผิดพลาดเฉพาะของผู้แปล ประเมินและปรับปรุงบทแปลภาษาอังกฤษ มีประโยชน์และใช้การได้จริงในยุคปัจจุบัน ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา พัฒนาทักษะภาษา และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้แปลสามารถแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น กล่าววิพากษ์วิจารณ์เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างมีหลักการ เป็นคนละเอียด รอบคอบ และประณีตบรรจง และที่สำคัญสามารถเรียนรู้ พัฒนาทักษะภาษาและการแปลได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน มีระบบ และสามารถติดตามพัฒนาการของตน หรือข้อมูลเพื่อใช้อ้างอิงได้ในอนาคต กระทั่งอาจช่วยเพิ่มระดับคะแนนการสอบ CEFR นักศึกษาได้

6. ความสามารถในการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดเพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง (impact)

ความสำเร็จของนวัตกรรม ACTEA ในครั้งนี้ นอกจากผู้สอน ผู้เรียน และเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์จักรกลสนทนาจะสามารถร่วมกันออกแบบระบบประเมินสมรรถภาพงานแปลได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาแปลทุกระดับแล้ว นวัตกรรมนี้ยังสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อการแปลไทยที่ปรับวิธีการประเมินบทแปลเชิงเดี่ยวจากผู้สอนอย่างเดียว เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างตัวผู้เรียน ผู้สอน และเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ ผ่านโปรแกรมพื้นฐานที่สามารถพัฒนาเป็นแอปในเครื่องมือต่าง ๆ ได้ในอนาคต นับเป็นงานต้นแบบ (prototype) ที่กลุ่มสหวิชาชีพสามารถนำไปปรับใช้และร่วมกันปรับปรุง ทั้งนี้ ผลกระทบจากการนำไปใช้ อันเป็นประโยชน์ในระดับคณะ/หน่วยงาน คือ การเผยแพร่เครื่องมือชิ้นใหม่นี้ในวงกว้าง เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีนและญี่ปุ่น โดยข้าพเจ้าได้เผยแพร่ นวัตกรรมนี้สู่องค์กรการศึกษาภายนอก เช่น โรงเรียนมัธยมกลุ่มเป้าหมาย และเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาคราวที่ไปบรรยายพิเศษในโอกาสต่าง ๆ ในช่วงต้นและกลางปี 2569 นี้แล้ว ขณะข้าพเจ้ากำลังรอผลการตอบรับบทความวิจัยที่เสนอต่อวารสาร SCOPUS Quartile 1 เรื่องการประเมินคุณภาพบทแปลของเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ด้วย

ภาพขั้นตอนการพัฒนา ACTEA

OVERALL MISTAKES RULE:

Identify problematic portions directly inside the student's translation.

Use this format:

[problematic text TAG]

where TAG must be one of:

SEM = Semantic Accuracy
GRAM = Grammar & Syntax
LEX = Lexical Choice
NAT = Naturalness
COMP = Completeness
MEC = Mechanics

Example:
The [professional of health LEX] are nervous about the social media [influencing to GRAM] the [community LEX] [understanding about GRAM] [another LEX] [disease MEC].

Do NOT mark correct words as errors.
Do NOT rewrite the student's sentence in OVERALL MISTAKES.
Do NOT provide explanations in this section.
Do NOT double-tag the same error unless there is a clear and separate problem in another category.

แบบนี้ผมคิดว่า OVERALL MISTAKES จะกลายเป็นส่วนที่มีประโยชน์มากที่สุดส่วนหนึ่งของระบบ เพราะนักศึกษาสามารถมองประโยชน์ของตัวเองแล้วเห็นทันทีว่า "ผิดตรงไหน และผิดประเภทอะไร" ก่อนที่จะอ่านคำอธิบายละเอียดใน FEEDBACK ครับ

ถ้าต้องการให้คนทั่วไปเข้าเว็บไซต์แล้วใช้ได้โดย ผมจะออกแบบประมาณนี้:

ACTEA
Automated ChatGPT Thai-English Translation Assessor

SOURCE TEXT

วางต้นฉบับที่นี่...

STUDENT TRANSLATION

วางสำเนาที่นี่...

[ASSESS TRANSLATION]

ACTEA
Automated ChatGPT Thai-English Translation Assessor
Version 1.0

SOURCE

ผลการศึกษาหลายชิ้นชี้ว่าการทำงานแบบผสมผสานอาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสร้างสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานได้ดีขึ้น

STUDENT TRANSLATION

The growing result study point out that combine working may help a quality inccress of working and created balancing between better life and working.

ASSESSMENT SNAPSHOT

★ 3.80 / 10

NEEDS IMPROVEMENT

7 ISSUES DETECTED • 3 PRIMARY AREAS

ERROR MAP

The [growing result study LEX] [point out GRAM] that [combine working LEX/GRAM] may help [a quality inccress of working LEX/MEC] and [created GRAM] [balancing between better life and working NAT/LEX].

LEX ●●● GRAM ●●● NAT ● SEM ○ COMP ○ MEC ●

SEM = Semantic Accuracy & Lexical Choice
GRAM = Grammar & Syntax
NAT = Naturalness & Completeness
MEC = Mechanics

ISSUE DISTRIBUTION

SEM / LEX	■■■■■■■■■■	4 issues
GRAMMAR	■■■■■■■■	3 issues
NAT / COMP	■■■■■■	2 issues
MECHANICS	■■■■	1 issue

PERFORMANCE PROFILE

Semantic Accuracy & Lexical Choice	■■■■■■■■■■ 1.50 / 4.00
Grammar & Syntax	■■■■■■■■ 1.20 / 4.00
Naturalness & Completeness	■■■■■■ 0.50 / 1.00
Mechanics	■■■■ 0.60 / 1.00
TOTAL	■■■■■■■■■■ ★ 3.80 / 10.00
CONVERTED SCORE	■■■■■■■■■■ ★ 0.38 / 1.00

PERFORMANCE HIGHLIGHTS

- ✓ The general topic and intended message are identifiable.
- ✓ The modal meaning of "may help" is retained.
- ✓ Most major source elements are represented.

⚠ Main areas for improvement:
Semantic & Lexical Choice • Grammar & Syntax • Naturalness

FEEDBACK

⚠ LEX – "growing result study"
→ "several studies" / "multiple studies"

⚠ GRAM – "point out"
→ "point out" / "indicate"

⚠ LEX/GRAM – "combine working"
→ "hybrid work" / "hybrid working"

⚠ LEX/MEC – "a quality inccress of working"
→ "improve work efficiency"

⚠ GRAM – "created"
→ "create"

⚠ NAT/LEX – "balancing between better life and working"
→ "a better balance between work and life"

SUGGESTED REVISION

Several studies indicate that hybrid work may help improve work efficiency and create a better balance betw ↓ work and life.

ความเห็นชอบของหน่วยงาน

☐ เห็นชอบ/ให้ร่วมนำเสนอผลงาน

☐ อื่นๆ

ลงนาม

(.....)